

Конституційне право; муніципальне право

УДК 342.4

Ях'яєв Зелімхан Сайд-Магомедович

аспірант кафедри державного будівництва

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Yakhiaiev Zelimkhan

Postgraduate Student of the Department of State Building

Yaroslav Mydryi National Law University

ORCID: 0009-0003-7706-9575

**РОЛЬ ТА МІСЦЕ РЕГЛАМЕНТУ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ В
СИСТЕМІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ
ФОРМ ДІЯЛЬНОСТІ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
THE ROLE AND PLACE OF THE REGULATIONS OF THE
VERKHOVNA RADA OF UKRAINE IN THE SYSTEM OF LEGAL
REGULATION OF THE ORGANIZATIONAL FORMS OF ACTIVITY
OF THE VERKHOVNA RADA OF UKRAINE**

***Анотація.** Вступ. У сучасній українській правовій науці триває дискусія щодо юридичної природи та належного місця Регламенту Верховної Ради України в системі нормативно-правового регулювання діяльності парламенту. Наявні розбіжності стосуються як його правового статусу, так і форми його затвердження, що безпосередньо впливає на стабільність парламентських процедур та узгодженість законодавчого процесу.*

***Мета.** Визначити роль, місце та юридичний статус Регламенту Верховної Ради України у системі регулювання організаційних форм діяльності парламенту, а також обґрунтувати належну форму його*

затвердження відповідно до положень Конституції України та практики Конституційного Суду України.

Матеріали і методи. Дослідження базується на аналізі Конституції України, парламентського законодавства, актів Конституційного Суду України та наукових праць українських дослідників. Використано загальнонаукові та спеціально-правові методи: формально-юридичний — для з’ясування змісту та юридичної природи норм, що регулюють парламентські процедури; системно-структурний — для визначення місця Регламенту в системі нормативно-правових актів; порівняльно-правовий — для співставлення доктринальних підходів і різних моделей регламентації; метод логічного аналізу — для формулювання узагальнень і обґрунтування висновків щодо належної форми затвердження Регламенту.

Результати. Установлено, що Регламент Верховної Ради України виконує функцію юридичного продовження Конституції в частині процесуального забезпечення діяльності парламенту та визначає ключові елементи парламентської процедури. Виявлено наукові підходи щодо його правової природи: як підзаконного акта особливого статусу або як закону кодифікаційного типу. На основі конституційних положень і рішень Конституційного Суду України обґрунтовано, що оптимальною та юридично коректною формою затвердження Регламенту є закон України, оскільки організація і порядок роботи парламенту належать до сфери виключного законодавчого регулювання.

Перспективи. Подальші дослідження доцільно спрямувати на удосконалення законодавчих механізмів регламентації парламентських процедур, гармонізацію норм Регламенту з Конституцією України та формування сталої доктрини щодо статусу конституційно-процедурних актів, якими врегульовано організаційні форми діяльності Верховної Ради України.

Ключові слова: Регламент Верховної Ради України, організаційні форми, парламентська процедура, нормативно-правовий статус.

Summary. *Introduction.* In modern Ukrainian legal science, there is an ongoing debate regarding the legal nature and proper place of the Regulations of the Verkhovna Rada of Ukraine in the system of regulatory and legal regulation of parliamentary activities. The existing differences concern both its legal status and the form of its approval, which directly affects the stability of parliamentary procedures and the consistency of the legislative process.

Purpose. To determine the role, place, and legal status of the Regulations of the Verkhovna Rada of Ukraine in the system of regulating the organizational forms of parliamentary activity, as well as to justify the proper form of its approval in accordance with the provisions of the Constitution of Ukraine and the practice of the Constitutional Court of Ukraine.

Materials and methods. The study is based on an analysis of the Constitution of Ukraine, parliamentary legislation, acts of the Constitutional Court of Ukraine, and scientific works by Ukrainian researchers. General scientific and special legal methods were used: formal legal — to clarify the content and legal nature of the norms governing parliamentary procedures; systemic-structural — to determine the place of the Rules of Procedure in the system of normative-legal acts; comparative-legal — to compare doctrinal approaches and different models of regulation; logical analysis — to formulate generalizations and justify conclusions regarding the proper form of approval of the Rules of Procedure.

Results. It has been established that the Regulations of the Verkhovna Rada of Ukraine serve as a legal extension of the Constitution in terms of procedural support for the activities of parliament and define the key elements of parliamentary procedure. Scientific approaches to its legal nature have been identified: as a subordinate act of special status or as a codification-type law.

Based on the constitutional provisions and decisions of the Constitutional Court of Ukraine, it has been substantiated that the optimal and legally correct form of approval of the Regulations is a law of Ukraine, since the organization and procedure of the parliament's work belong to the sphere of exclusive legislative regulation.

Discussion. Further research should be directed towards improving the legislative mechanisms for regulating parliamentary procedures, harmonizing the rules of the Regulations with the Constitution of Ukraine, and forming a stable doctrine regarding the status of constitutional and procedural acts that regulate the organizational forms of the Verkhovna Rada of Ukraine.

Key words: *Regulations of the Verkhovna Rada of Ukraine, organizational forms, parliamentary procedure, regulatory and legal status.*

Постановка проблеми. У вітчизняному науковому середовищі наявна проблема, пов'язана з тим, що частина спільноти не лише не виокремлює Регламент Верховної Ради України серед інших нормативно-правових актів, а й дотримується позиції, що він не повинен затверджуватись законом. Відтак, на їхню думку, Регламент може затверджуватися шляхом прийняття постанови парламенту, що суперечить правовим позиціям Конституційного Суду України. У такому контексті проблема набуває особливого значення для формування цілісної системи правового регулювання організаційних форм діяльності Верховної Ради України та визначення ролі та місця Регламенту у такій системі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні наукові дослідження з проблематики правової природи Регламенту Верховної Ради України зосереджені на визначенні його статусу, функцій та належної форми затвердження. Маркуш М. акцентує на конституційно-процесуальній ролі Регламенту та допускає його існування як підзаконного акта особливого характеру [1]. Лінецький С. розглядає Регламент як

кодифікований політико-правовий акт, що поєднує загальноправові, спеціально-правові та конкретно-правові функції, які, на його думку, притаманні саме законам [2]. Рудь Ю. підкреслює значення Регламенту як основного джерела парламентської процедури поряд із Конституцією [3]. Мартинюк Р. [4], навпаки, обґрунтовує доцільність затвердження Регламенту постановою парламенту, виходячи з принципу автономії Верховної Ради у регулюванні власної діяльності. Сукупно ці дослідження демонструють наявність різних доктринальних підходів щодо юридичного статусу Регламенту та його місця в системі нормативного забезпечення парламентської діяльності, зокрема, його організаційних форм.

Окрему групу становлять дослідження, що висвітлюють системне місце Регламенту в структурі національного законодавства. Так, Б. Свірський наголошує, що попри суперечності конституційно-правових норм, Регламент поступово сформувався як самостійний вид нормативно-правового акта, який займає визначене місце в системі законодавства та регулює організацію і порядок діяльності Верховної Ради України [5]. У роботі Б. Рішка, Р. Ребриша та В. Пильника підкреслюється, що ефективне функціонування парламентаризму можливе лише за умови належної взаємодії парламенту з іншими органами влади, що підвищує значення Регламенту як інструменту забезпечення інституційної збалансованості [6].

Ющик О. звертає увагу на необхідність формування раціональної структури законодавчого регулювання парламентського процесу, від якої залежить як зміст закону про Регламент, так і можливість удосконалення конституційного регулювання законодавчої процедури [7]. Рижук І. розглядає Регламент як «компенсаторний» акт, який перебирає на себе процесуальне регулювання парламентської діяльності у тих сферах, де Конституція не містить достатньо норм, що свідчить про його функціонування «разом» із Конституцією, хоча й без набуття вищої юридичної сили [8].

У сукупності проаналізовані джерела демонструють наявність різних доктринальних підходів щодо юридичної природи, нормативної сили та місця Регламенту Верховної Ради України в системі правового забезпечення парламентської діяльності. Дослідники сходяться на тому, що Регламент виконує ключову процесуальну й організаційну роль, водночас відрізняючись у поглядах щодо його статусу.

Цілі статті. Встановити місце та роль Регламенту Верховної Ради України в системі правового регулювання організаційних форм діяльності парламенту. Зокрема, визначити належну форму затвердження акта.

Виклад основного матеріалу. Основоположні засади функціонування організаційних форм діяльності Верховної Ради України закріплені на рівні Конституції України. Втім, сутність та, відповідно, обсяг Основного закону не дозволяють охопити всього спектру правового регулювання, необхідного для забезпечення належного функціонування організаційних та інших форм роботи парламенту. Враховуючи значення сфери правового регулювання, що розглядається, а саме — забезпечення процесуальної сторони роботи єдиного законодавчого органу держави, наявна потреба в існуванні та застосуванні особливого нормативно-правового акта, яким би регулювались окреслені питання. Таким актом є Регламент Верховної Ради України (далі — Регламент).

Видається, що Регламент посідає окреме місце в системі правового регулювання організаційних форм діяльності парламенту. Йдеться про те, що організаційні форми регулюють Конституція України, Регламент Верховної Ради України, спеціальне законодавство, інші акти Верховної Ради, розпорядження Голови Верховної Ради та організаційні рішення комітетів (підкомітетів), комісій, а також рішення Конституційного Суду України. При цьому виникає неоднозначність стосовно місця Регламенту в наведеному переліку та правовій ієрархії загалом. Якщо звернутись до позицій вітчизняних науковців, то Регламент відносять і на рівень

конституційних законів, і обґрунтовують доцільність затвердження акта шляхом прийняття постанови Верховною Радою, інші — притримуються думки, що Регламент є окремим актом, що продовжує положення Конституції, а тому має дещо вагомніше юридичне значення, аніж закони України, якими норми Основного закону лише розвиваються [5], [8].

Так, Маркуш М. виправдано підкреслює: «Конституція України та Регламент Верховної Ради України є найвищими джерелами права з парламентської процедури», «з огляду на процесуальну складову Регламенту також можна сказати, що він загалом є процесуальним джерелом конституційного права, яке значною мірою деталізує норми Конституції, докладно визначає процедури роботи вищого законодавчого органу» [1]. З цими твердженнями неможливо сперечатись, особливо враховуючи подальшу аргументацію авторки: «Конституційне положення, закріплене в частині п'ятій статті 83 Конституції, «порядок роботи Верховної Ради України встановлюється Конституцією та Регламентом Верховної Ради України» має імперативний характер і означає, що в ньому передбачено вичерпний перелік актів, які можуть регулювати порядок роботи Верховної Ради: Конституція та Регламент» [1]. Тобто на рівні Конституції України закріплюється особливий статус лише двох нормативно-правових актів, якими визначається порядок роботи Верховної Ради України.

Водночас у своїй роботі Маркуш М. охопила вкрай важливу, принципову тему наукової дискусії, яка обумовлюється внесенням відповідних змін до Основного Закону. Йдеться про форму акта, яким затверджується Регламент. На диво, авторка притримується позиції, що з огляду на оновлену редакцію Конституції станом на 2009 рік, Регламент не обов'язково має затверджуватись законом. Так, перша редакція Конституції містила частину п'яту статті 82, якою напрямку передбачалось «Порядок роботи Верховної Ради України встановлюється Конституцією України та

законом про регламент Верховної Ради України» [9]. Аналізуючи ж редакцію станом на 2009 рік, Маркуш М. аргументує: «Отже, за новою редакцією Основного Закону Регламент є підзаконним нормативно-правовим актом з особливим правовим статусом, який приймається відповідно до пункту 15 частини першої статті 85, а також статті 91 Конституції, тому він не повинен прийматися винятково як закон України і за визначеною статтями 84, 93, 94 Конституції процедурою його розгляду, ухвалення і набрання ним чинності, бо зазначені статті визначають конституційну процедуру розгляду, ухвалення й набрання чинності винятково закону України, яким за чинною редакцією Конституції не є Регламент» [1].

Однак така позиція видається неточною. Окрім того, що вимога щодо закріплення Регламенту саме законом була вилучена, позицію авторки посилює й довід щодо переліку конституційно закріплених повноважень Верховної Ради України. Відповідно до статті 85 Основного закону парламент уповноважений приймати закони (п. 3). При цьому окремим повноваженням виділено прийняття Регламенту (п. 15), що може розумітись як відсутність необхідності затвердження Регламенту законом.

Однак на противагу наведеному слід зазначити таке:

— по-перше, виділення законодавцем прийняття Регламенту як окремого повноваження може бути пов'язано зі властивим Конституції підкресленням особливого статусу Регламенту;

— по-друге, пунктом 21 статті 92 Конституції України встановлено: виключно законами України визначаються «організація і порядок діяльності Верховної Ради України, статус народних депутатів України». Це положення враховував і Конституційний Суд України у відповідному рішенні [10].

Ба більше, в межах суто організаційних форм діяльності парламенту, без унормування яких законодавча діяльність органу була б неможливою,

Регламент також відіграє ключову роль. Так, Регламент визначають як «основний нормативно-правовий акт, який встановлює порядок підготовки і проведення сесій, засідань Верховної Ради, формування державних органів, визначає законодавчу процедуру, процедуру розгляду інших питань, віднесених до її повноважень та порядок здійснення нею контрольних функцій» Закон України «Про Регламент Верховної Ради України». Важливість його, як нормативно-правового акту, підкреслена і в Конституції України» [11]. Тож оскільки організація та порядок роботи парламенту визначається напряду Регламентом, логічним буде зробити висновок, що єдиною можливою формою затвердження Регламенту Верховної Ради України, починаючи з моменту прийняття Конституції України, є закон.

Проте невизначеність щодо форми акта затвердження Регламенту та, власне, місця Регламенту в ієрархії нормативно-правових актів простежується протягом усього періоду незалежності України. Так, Лінецький С. наводить такі дані: «З-поміж шести варіантів Регламенту, що формально діяли протягом 1991–2024 рр., лише останній – Регламент 2010 р. – відповідає Конституції України, маючи форму закону, натомість регламенти 2006, 2008 та 2009 рр. були визнані неконституційними саме з причин невідповідності Конституції України їх правової форми [12]».

Прийняття шести версій Регламенту протягом перших двадцяти років незалежності України свідчить про складність шляху інституціоналізації акта та про його принципове значення для парламентської процедури. Можна було обмежитись прийняттям однієї-двох версій Регламенту та внесенням відповідних змін до нього, втім через низку факторів, зокрема що стосуються форми акта, яким має затверджуватись Регламент, цього досягнуто не було.

Очевидно, що Регламент є ключовим актом у системі правового регулювання організації діяльності Верховної Ради України. Водночас не

можна стверджувати, що Регламент або будь-який інший акт має більше значення, ніж Конституція України — теза, що стосується й парламентської процедури. Однак розглядаючи Регламент як один із конституційних актів, слід зазначити, що він виділяється навіть з-поміж такої виняткової категорії. Адже без встановлення і дотримання належної парламентської процедури єдиний законодавчий орган не зможе повноцінно функціонувати. Саме Регламентом визначається покрокова процедура прийняття законодавства включно з іншими конституційними актами. Така роль акта є спорідненою з положеннями Основного закону, а тому видається доцільним вважати Регламент юридичним продовженням Конституції України. Відповідно, такий акт не може затверджуватись шляхом прийняття Верховною Радою постанови, яка як окремий вид нормативно-правових актів однозначно передбачає регулювання питань вужчого спектру: «постанови Верховної Ради приймаються з конкретних питань з метою здійснення її установчої, організаційної, контрольної та інших функцій» [13].

Щодо функцій Регламенту Лінецький С. сформував класифікацію, яка наочно доводить, що «сфери відання» Регламенту виходять за межі питань, які встановлюються на рівні постанов: «враховуючи специфіку конституційної ролі та об'єкта впливу Регламенту, можна говорити про виконання ним одночасно чотирьох груп функцій: 1) загальносоціальних (політична, соціальна, ідеологічна, фінансово-економічна, інформаційна, комунікативна) і юридичних, причому останні структурно диференціюються на загальноправові, спеціально-правові та конкретно-правові; 2) загальноправових — тих, що виконує кожен нормативно-правовий акт вищої юридичної сили (закон); 3) спеціально-правових — тих, що виконує кожен закон, що належить до галузі конституційного права; 4) конкретно-правових — тих, що виконує саме цей законодавчий акт, виходячи зі специфіки й унікальності його об'єкта» [2].

Зміст останньої із вищезазначених груп функцій Регламенту (стосовно конкретно-правової) влучно розкрила Рудь Ю.: «Конституція України та Регламент Верховної Ради України є найвищими джерелами права з парламентської процедури. Конституція визначила базові правила, які містять основні засади управління парламентом, тоді як Регламент охоплює більш детальне регулювання внутрішніх правил процедури, що пов'язані із порядком роботи, веденням справ і правилами розпорядку парламенту. Отже, регламент визначає процедури роботи вищого законодавчого органу» [3]. Примітно, що науковиця наголошує на виключному статусі одночасно двох актів — Конституції України та Регламенту — що підтверджує тезу про їх тісну взаємопов'язаність.

Особливість Регламенту за своєю природою породжує необхідність у формуванні окремих підходів до теоретико-правового аналізу акта. На думку Лінецького С., статус Регламенту тісно пов'язаний не лише з правовими аспектами, але й охоплює питання політичного значення. Це безумовно слід враховувати при виробленні підходів до вивчення Регламенту. Так, вчений пише: «прямий зв'язок між Регламентом та системою парламентаризму робить цей законодавчий акт «центром» зіткнення як правових, так і політичних інтересів. Така дуалістична політико-правова природа Регламенту вимагає розгляду його одночасно як нормативно-правового акта та певного політичного стандарту упорядкованої роботи парламенту» [14].

Ба більше, інша характеристика Регламенту — його кодифікаційна структура, яка в українському законодавстві притаманна насамперед кодексам, також має враховуватись і при здійсненні аналізу акта, і при виборі форми акта затвердження Регламенту. Як відомо, кодекс є особливим видом закону [15], що є черговим аргументом на користь позиції, що Регламент Верховної Ради України має затверджуватись виключно на рівні прийняття закону. «Регламенту як особливого

кодифікаційного акта, покликаного систематизувати законодавче регулювання парламентських процедур, дозволяє різнопланово охарактеризувати його правову природу та місце в системі національного законодавства, суттєво поповнивши традиційні наукові дані, переглянувши деякі висновки, та оновити зміст наукового знання про Регламент і його правові особливості» [14], — зазначає науковець.

Так як Конституцією України не передбачена спеціальна процедура прийняття актів вищого за закон рівня (і в історичному розрізі хіба що процедура прийняття самого Основного закону стала виключенням), найбільш підходящою формою прийняття Регламенту є закон, до якого застосовуються відповідні процесуальні вимоги, а сам акт набуває відповідного юридичного значення.

Крім того, форма затвердження Регламенту не є суто формальним питанням, а напряду впливає на взаємодію між Верховною Радою України та Президентом України. Мартинюк Р., відстоюючи позицію прийняття Регламенту у вигляді постанови, наводить таке: «вище цитоване конституційне положення [абз. 5 ст. 83 Конституції України в редакції від 8 грудня 2004 р.], відтак, залишало відкритим питання про правову форму Регламенту і водночас надавало народним депутатам правову підставу самостійно, без участі Президента України визначати свій правовий статус шляхом прийняття Постанови «Про Регламент Верховної Ради України», а не Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», який би потребував підпису Президента України й оприлюднення відповідно до ст. 94 Конституції України» [4]. Втім, Україна є парламентсько-президентською республікою, де голова держави на конституційному рівні глибоко задіяний у процес законотворчості [6]: як суб'єкт законодавчої ініціативи, як суб'єкт із правом відкладального вето тощо. З огляду на це, форму правління в Україні, а також вагоме значення Регламенту загалом доцільно вважати, що затвердження акта, яким би встановлювались

процесуальні аспекти діяльності парламенту (зокрема, його організаційні форми), що впливало б на процес прийняття законодавства загалом, не може здійснюватись без участі Президента. Відтак, оптимальною формою затвердження Регламенту є саме закон.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Регламент Верховної Ради України посідає унікальне місце в системі національного законодавства, оскільки виконує функцію юридичного продовження Конституції в частині процесуального забезпечення діяльності парламенту. Його особливий статус зумовлюється тим, що саме він конкретизує конституційні норми, визначає парламентські процедури та забезпечує інституційну стабільність законодавчого процесу. В загальній системі нормативно-правових актів Регламент посідає другий рівень: між Конституцією України та законами. Те ж стосується й системи законодавства, що регулює організаційні форми діяльності парламенту.

Аналіз конституційних положень і рішень Конституційного Суду України дає підстави стверджувати, що єдино належною формою затвердження Регламенту є закон, оскільки питання організації та порядку роботи Верховної Ради прямо віднесені до сфери виключного законодавчого регулювання.

Перспективи подальших досліджень полягають у створенні цілісної доктрини конституційно-процедурних актів, удосконаленні законодавчих механізмів регламентації парламентських процедур та гармонізації Регламенту з положеннями Конституції України з метою підвищення ефективності й передбачуваності діяльності Верховної Ради як єдиного законодавчого органу держави.

Література

1. Маркуш М. Регламент Верховної Ради України: конституційний аспект. *Віче*. грудень 2009. №24. URL: <https://veche.kiev.ua/journal/1779/> (дата звернення: 30.11.2025).
2. Лінецький С. До питання про функції Регламенту Верховної Ради України: спроба теоретико-правової систематизації. *Збірник наукових статей*. 2024. URL: <https://librepo.pnu.edu.ua/bitstream/123456789/23024/1/2024.65.1.linetsky.pdf> (дата звернення: 30.11.2025).
3. Рудь Ю. Деякі питання організації роботи Верховної Ради України в умовах воєнного стану. *Abstracts of II International Scientific and Practical Conference*. Bordeaux, France. Pp. 100-101. URL: https://www.researchgate.net/profile/Buzun-Andriy-2/publication/374164317_L'INFECTIONS_REPRODUCTIVES-NEONATALES_DU_PORC_ET_LE_SOURIRE_DU_CHAT_DU_CHESHIRE_ISBN_-_9-789-40369-776-5/links/6511b0ad7ea60417f9c9eefc/LINFECTIONS-REPRODUCTIVES-NEONATALES-DU-PORC-ET-LE-SOURIRE-DU-CHAT-DU-CHESHIRE-ISBN-9-789-40369-776-5.pdf#page=101 (дата звернення: 30.11.2025).
4. Мартинюк Р. Форма нормативно-правового акта про регламент Верховної Ради України. *Часопис Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Право». 2011. №1(3). URL: <https://lj.oa.edu.ua/articles/2011/n1/11mrsvru.pdf> (дата звернення: 30.11.2025).
5. Свірський Б. Місце Регламенту Верховної Ради України в системі нормативно-правових актів. *Держава і право*. 2009. Вип. 45. С. 188-194. URL: <https://nasplib.isofts.kiev.ua/server/api/core/bitstreams/6784796a-d62c-4570-9a5a-f9be61ac9839/content> (дата звернення: 30.11.2025).
6. Рішко Б. С., Ребриш Р. І., Пильник В. В. Актуальні проблеми та шляхи вдосконалення організації й діяльності верховної ради України.

Науковий вісник Ужгородського Національного університету : серія: Право. Гол.ред. Ю.М. Бисага. Ужгород : Видавничий дім "Гельветика", 2015. Т.1, № Вип. 35; Ч.2. С. 127–129.

7. Ющик О. І. Закон про закони: необхідність і концепція. *Університетські наукові записки. Часопис Хмельницького університету управління та права.* 2005. № 3 (15). С. 43-48.

8. Рижук І. Нормативно-правове регулювання функціонування парламентської коаліції: аналіз національного законодавства та досвід зарубіжних країн. *Правові засади організації та здійснення публічної влади: збірник тез II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції* (м. Хмельницький, 2 – 8 травня 2019 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2019. С. 132-135.

9. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 30.11.2025).

10. Рішення Конституційного Суду України від 11 липня 2012 року № 15-рп/2012 (справа про обрання Голови Верховної Ради України). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v015p710-12#Text> (дата звернення: 30.11.2025).

11. Бисага Ю.М., Гомонай В.В., Чечерський В.І., Васильчук Л.Б., Греца С.М. Конституційно-процесуальне право України : Підручник (видання перероблене, доповнене та вдосконалене). Ужгород : РІК-У, 2024. С. 70.

12. Лінецький С. Інституціалізація Регламенту Верховної Ради України через призму досвіду його юридичної еволюції. *Юридичний вісник.* 2024. № 6. URL: http://yurvisnyk.in.ua/v6_2024/13.pdf (дата звернення: 30.11.2025).

13. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10 лютого 2010 року (редакція від 01.09.2025). *Відомості Верховної Ради*

України. 2010. № 14–15, № 16–17. Ст. 133. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861–17#Text> (дата звернення: 30.11.2025).

14. Лінецький С. До питання про особливості методології теоретико-правового аналізу Регламенту Верховної Ради України. *Збірник наукових статей*. URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/apiclu/article/download/8259/8356/28662> (дата звернення: 30.11.2025).

15. Гетьман Є. А. Кодекс як особливий вид закону. *Вісник Академії правових наук України : зб. наук. пр.* Харків, 2011. № 1. С. 42–50. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/7515/1/Getman_42_50.pdf (дата звернення: 30.11.2025).

References

1. Markush, M. (2009). Rehlament Verkhovnoi Rady Ukrainy: konstytutsiinyi aspekt. *Viche*, 24. <https://veche.kiev.ua/journal/1779/>
2. Linetskyi, S. (2024). Do pytannia pro funktsii Rehlamentu Verkhovnoi Rady Ukrainy: sproba teoretyko-pravovoi systematyzatsii. *Zbirnyk naukovykh statei*. <https://lib-repo.pnu.edu.ua/bitstream/123456789/23024/1/2024.65.1.linetsky.pdf>
3. Rud, Yu. (2023). Deiaki pytannia orhanizatsii roboty Verkhovnoi Rady Ukrainy v umovakh voiennoho stanu. In *Abstracts of the II International Scientific and Practical Conference* (pp. 100–101). Bordeaux, France. https://www.researchgate.net/profile/Buzun-Andriy-2/publication/374164317_LINFECTIONS_REPRODUCTIVES-NEONATALES_DU_PORC_ET_LE_SOURIRE_DU_CHAT_DU_CHESHIRE_ISBN_-_9-789-40369-776-5/links/6511b0ad7ea60417f9c9eefc/LINFECTIONS-REPRODUCTIVES-

NEONATALES-DU-PORC-ET-LE-SOUIRE-DU-CHAT-DU-CHESHIRE-
ISBN-9-789-40369-776-5.pdf

4. Martyniuk, R. (2011). Forma normatyvno-pravovoho akta pro rehlament Verkhovnoi Rady Ukrainy. *Chasopys Natsionalnoho universytetu "Ostrozka akademiia". Seriiia "Pravo"*, 1(3).
<https://lj.oa.edu.ua/articles/2011/n1/11mrsvru.pdf>

5. Svirskyi, B. (2009). Mistse Rehlamentu Verkhovnoi Rady Ukrainy v systemi normatyvno-pravovykh aktiv. *Derzhava i pravo*, 45, 188–194.
<https://nasplib.isoftware.kiev.ua/server/api/core/bitstreams/6784796a-d62c-4570-9a5a-f9be61ac9839/content>

6. Rishko, B. S., Rebrysh, R. I., & Pyllyk, V. V. (2015). Aktualni problemy ta shliakhy vdoskonalennia orhanizatsii y diialnosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriiia: Pravo*, 35(2), 127–129.

7. Yushchik, O. I. (2005). Zakon pro zakony: neobkhdnist i kontseptsiiia. *Universytetski naukovyi zapysky. Chasopys Khmelnytskoho universytetu upravlinnia ta prava*, 3(15), 43–48.

8. Ryzhuk, I. (2019). Normatyvno-pravove rehuliuвання funktsionuvannia parlamentskoi koalitsii: analiz natsionalnoho zakonodavstva ta dosvid zarubizhnykh krain. In *Pravovi zasady orhanizatsii ta zdiisnennia publichnoi vlady* (pp. 132–135). Khmelnytskyi: Khmelnytskyi universytet upravlinnia ta prava.

9. Verkhovna Rada Ukrainy. (1996). *Konstytutsiia Ukrainy*.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

10. Konstytutsiinyi Sud Ukrainy. (2012). *Rishennia vid 11 lypnia 2012 roku № 15-rp/2012 (sprava pro obrannia Holovy Verkhovnoi Rady Ukrainy)*.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v015p710-12>

11. Bysaha, Yu. M., Homonai, V. V., Checherskyi, V. I., Vasylchuk, L. B., & Hretsa, S. M. (2024). *Konstytutsiino-protsesualne pravo Ukrainy* (Revised ed.). Uzhhorod: RIK-U.
12. Linetskyi, S. (2024). Instytutstyalizatsiia Rehlamentu Verkhovnoi Rady Ukrainy cherez pryzmu dosvidu yoho yurydychnoi evoliutsii. *Yurydychnyi visnyk*, 6. http://yurvisnyk.in.ua/v6_2024/13.pdf
13. Verkhovna Rada Ukrainy. (2010). *Pro Rehlament Verkhovnoi Rady Ukrainy* (Law of Ukraine). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17>
14. Linetskyi, S. (2024). Do pytannia pro osoblyvosti metodolohii teoretyko-pravovoho analizu Rehlamentu Verkhovnoi Rady Ukrainy. *Zbirnyk naukovykh statei*. <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/apiclu/article/download/8259/8356/28662>
15. Hetman, Ye. A. (2011). Kodeks yak osoblyvyi vyd zakonu. *Visnyk Akademii pravovykh nauk Ukrainy*, 1, 42–50. https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/7515/1/Getman_42_50.pdf